28/08/2022

Μητροπολίτης Σουηδίας: Σταυρός η μερίς του βίου μου

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Το μήνυμά του για την Κυριακή ΙΑ Ματθαίου με τίτλο “Σταυρός η μερίς του βίου μου” εξέδωσε ο Μητροπολίτης Σουηδίας κ. Κλεόπας. “Η θεοκήρυκτη συγγνώμη αποτελεί την κεντρομόλο δύναμη, που κρατά την ισορροπία μέσα μας και μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας!”, υπογράμμισε μεταξύ άλλων ο Σεβασμιώτατος.

Παρακάτω το μήνυμα του Σεβασμιωτάτου:

Στην εποχή μας, ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που βασανίζουν το σύγχρονο άνθρωπο είναι οι ανθρώπινες σχέσεις. Ο τρόπος δηλαδή που επικοινωνούμε ή δεν καταφέρνουμε να επικοινωνήσουμε μεταξύ μας. Αναμφίβολα, διαπιστώνουμε ότι οι παλιοί δεσμοί που έδεναν στενά τους ανθρώπους μεταξύ τους, έχουν πλέον χαλαρώσει ή δεν υφίστανται πλέον.

Στις σχέσεις μεταξύ των συζύγων, μεταξύ γονέων και παιδιών, φίλων και γνωστών και πολύ περισσότερο μεταξύ αγνώστων, δεν υπάρχει πλέον η απλή, η αυθεντική και αυθόρμητη σχέση και επικοινωνία, που έδενε τους ανθρώπους, γέμιζε τη ζωή τους με νόημα και τους παρείχε το κίνητρο, να συνεισφέρουν στα κοινά, και ως συνέπεια της προσφοράς αυτής, να πετύχουν την πνευματική τους ωρίμανση και εν Χριστώ σωτηρία. Τώρα, ο καθένας αποξενώνεται από το στενό και ευρύτερο περιβάλλον του, κλείνεται στον εαυτό του και στηρίζεται αποκλειστικώς στις δικές του δυνάμεις και δυνατότητες.

Στο σημερινό Ευαγγέλιο, ο Ιησούς, με τη γνωστή παραβολή του "ὀφειλέτου δούλου", θίγει μια βασική πτυχή του μεγάλου όντως προβλήματος των διαπροσωπικών σχέσεων. Η αφορμή, μάλιστα, δίνεται από τον απόστολο Πέτρο, που ρωτά: "Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου καί ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;"

Ο Πέτρος – και μαζί του όλοι εμείς – δείχνουμε τη "μεγαλοψυχία" μας, λέγοντας ότι είμαστε έτοιμοι να συγχωρέσουμε "επτά φορές" και μετά την έβδομη, χάνουμε την υπομονή μας, ή νομίζουμε ότι δεν ισχύει πλέον ο νόμος της συγχώρησης.
Ο Κύριος δίνει μια απάντηση που μάς ξαφνιάζει και συγχρόνως μάς βοηθάει, να δούμε τις ανθρώπινες σχέσεις σε μια άλλη διάσταση, αυτήν της "οὐ ἕως ἑπτάκις ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά".

Οι "εβδομήντα επτά" φορές μάς δίνουν έναν αριθμό, που ξεπερνά κάθε περιορισμό και μάς παρουσιάζει την απεριόριστη διάθεση του ανθρώπου, να συγχωρεί το συνάνθρωπό του. Άλλωστε, η συγχώρηση πρέπει να προσφέρεται, χωρίς καμιά αρίθμηση των οφειλών. Ο άνθρωπος που συγχωρεί μέσα από την καρδιά του, έχει ξεχάσει την αριθμητική!

Ο Χριστός, για να βοηθήσει τους μαθητές Του και όλους εμάς σήμερα, να καταλάβουμε το βαθύτερο νόημα της συγχώρεσης, διηγείται την παραβολή του αφεντικού, που ζητά λογαριασμό και ευθύνες από τους υπαλλήλους του. Ο πρώτος που παρουσιάστηκε βρέθηκε χρεωμένος με το υπέρογκο ποσό των 10.000 ταλάντων.

Ο άρχοντας έδωσε εντολή, να πουληθούν ο ίδιος, η οικογένειά του και η περιουσία του, για να εξοφλήσει ένα πολύ μικρό μέρος από το χρέος του. Ο οφειλέτης έπεσε στα γόνατα και παρακάλεσε τον κύριό του, “Μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί καί πάντα σοί ἀποδώσω”.

Τότε, συγκινήθηκε ο άρχοντας και πήρε μια δεύτερη απόφαση. Τον άφησε ελεύθερο και του χάρισε όλο του το χρέος. Η χαρά κι η ευγνωμοσύνη του οφειλέτη ήταν απερίγραπτη. Η διαγωγή του, όμως, ήταν ακατανόητη και υπερβολικά σκληρή. Βγαίνοντας έξω, συναντήθηκε με ένα συνάδελφό του, ο οποίος του χρωστούσε ένα πολύ μικρό ποσό, 100 δηνάρια. Μόλις τον είδε, τον έπιασε από το λαιμό και τον απείλησε, λέγοντάς του, “ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις”.

Ο “σύνδουλός” του τότε, έπεσε στα γόνατα και τον παρακαλούσε, να κάνει υπομονή και του ποσχέθηκε ότι θα του πληρώσει με τον καιρό όσα του χρωστούσε. Αυτός, όμως, με απάνθρωπη σκληρότητα, ζήτησε να τον ρίξουν στη φυλακή πάραυτα, μέχρι να ξεπληρώσει τις οφειλές του προς αυτόν στο ακέραιο.

Ας προσεγγίσουμε το βαθύτερο νόημα της παραβολής. Είναι αδύνατο να παραστήσουμε με αριθμούς, όσα οφείλουμε στο Θεό. Κι ενώ γινόμαστε καθημερινά αποδέκτες των πολλών ευεργεσιών Του, εμείς Τον αρνούμαστε, Τον βγάζουμε από τη ζωή μας, τον αγνοούμε και απομακρυνόμαστε από κοντά Του. Όμως, ο Θεός, με μια αγάπη χωρίς όρια και απεριόριστη συμπόνοια, συγχωρεί τις αμαρτίες μας.

Σε αντίθεση προς τη θεϊκή συμπόνοια και συναντίληψη, επιδεικνύουμε τη δική μας απάνθρωπη σκληρότητα. Εγώ, ο άνθρωπος που έλαβα απ᾽ το Θεό τη συγχώρηση των αμαρτιών μου, έρχομαι σε επικοινωνία με το συνάνθρωπο, ο οποίος είναι “ο έτερος εγώ” και που με έβλαψε, με στενοχώρησε, με έβρισε, με συκοφάντησε και μού ζητά τώρα να τον συγχωρήσω.

Εγώ, όμως, του φέρομαι σκληρά. Δε δέχομαι τη μετάνοιά του και ζητώ επίμονα την τιμωρία και την καταδίκη του. Δε θέλω να φερθώ με αγάπη, αλλά ζητώ δικαιοσύνη. Ο καθένας μας πέφτει σε σφάλματα. Όποιος, όμως, συναισθάνεται τις αμαρτίες του και βιώνει εντός του τη συγχώρηση που του χαρίζει ο Θεός, αυτός νιώθει την αξία και τη δύναμη της συγχώρησης.

Χρειάζεται να έχει κάποιος μεγάλη καρδιά, για να συγχωρεί και να δέχεται τη συγχώρηση. Διότι συγχώρηση σημαίνει, να παίρνω τη θέση του ανθρώπου που έκανε το κακό και να δοκιμάζω μαζί του όλες τις συνέπειες της κακίας. Όταν πάλι εμείς δε συγχωρούμε τον πλησίον μας για το κακό που μάς έκανε, αποκλείουμε τον εαυτό μας από το μεγαλείο της θείας αγάπης και του θείου ελέους.

Μήπως, λοιπόν, εδώ βρίσκεται η “καρδιά” της σκληρότητας, της απανθρωπιάς, της αδιαφορίας, του υπέρμετρου εγωϊσμού, της συμφεροντολογίας, που διακρίνουμε ανάμεσα στις σχέσεις των ανθρώπων;

Μήπως στον αντίστροφο από μας δρόμο, σ᾽ αυτόν που καθορίζει και προσδιορίζει ο δρόμος της αγάπης, της συγχώρησης, της προσφοράς και της θυσίας, θα ξαναβρούμε τον συνάνθρωπο, το σύζυγο, το παιδί μας, το φίλο μας, τον άγνωστο αδελφό μας, τον ίδιο το Θεό;

Ο άγιος Παΐσιος ο αγιορείτης έλεγε, ότι “όποιος προκαλεί την αδικία, προκαλεί την οργή του Θεού” κι ότι “δε θα πρέπει να αναζητούμε την απόδοση της δικαιοσύνης, όταν έχουμε αδικηθεί ή διωχθεί ή συκοφαντηθεί. Αυτό είναι έργο του ιδίου του Θεού.” Δεν είναι τυχαία η αρχαιοελληνική φράση: “Έστι δίκης οφθαλμός, ος τα πάνθ᾽ ορά”.

Ο άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως, του οποίου η τιμία δεξιά χείρα θα τεθεί σε προσκύνημα στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Γεωργίου Στοκχόλμης το άλλο Σαββατοκύριακο, 3 και 4 Σεπτεμβρίου, όπου η Εκκλησία μας τιμά την επέτειο της ανακομιδής των τιμίων και χαριτοβρύτων αυτού λειψάνων, υπέστη πολλές αδικίες στη ζωή του, εξαιτίας του ανελέητου διασυρμού και της συκοφαντικής δυσφήμησης που εδέχθη από το εκκλησιαστικό περιβάλλον της εποχής του. Σκοπός τους ήταν ο αφανισμός και η οριστική περιθωριοποίηση του αγίου, ώστε ουδείς πλέον να ασχολείται με τον άσημο καλόγηρο της Αίγινας.

Ο άγιος όμως είχε ως σύνθημά του, και πρωτίστως ως οδυνηρό βίωμά του, την αγαπημένη του φράση, “Σταυρός η μερίς του βίου μου”! Έδειχνε τον ουρανό κι έλεγε, “Ο ουρανός θα με δικαιώσει”, έχοντας απόλυτη εμπιστοσύνη στο δικαιοκρίτη Χριστό, ο Οποίος όντως τον δικαίωσε και τον απεκατέστησε,

αναδεικνύοντάς τον ως έναν από τους πλέον θαυματουργούς και λαοφιλείς αγίους της Εκκλησίας, οι δε κατήγοροι και συκοφάντες του αποτελούν μέχρι σήμερα παράδειγμα προς αποφυγή!

Ας ενστερνιστούμε λοιπόν, Αδελφοί μου, τη σύσταση του Κυρίου μας, “ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπό τῶν καρδιῶν ἡμῶν τά παραπτώματα αὐτῶν” (Ματθ. 18,35), ζώντας αδιάκοπα το δίπτυχο των λόγων της Κυριακής προσευχής, “ἄφες ἡμῖν τά ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν”. Η θεοκήρυκτη συγγνώμη αποτελεί την κεντρομόλο δύναμη, που κρατά την ισορροπία μέσα μας και μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας!